

Ігор Шалінський **Igor Shalinskyi**
кандидат мистецтвознавства, PhD in Art studies,
Інститут проблем сучасного мистецтва Modern Art Research Institute
НАМ України of the National Academy of Arts of Ukraine

amuigor@gmail.com orcid.org/0000-0001-5366-5979

МАКЕТУВАННЯ ЯК МИСТЕЦТВО ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТУ: ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ

LAYOUT AS AN ART OF TEXT DESIGN: FUNCTIONAL FEATURES

Анотація. Макетування, як важлива складова цілісної композиції в оформленні тексту, виражається через систему необхідних форм та обумовлюється певним змістом композиції. Новизна наукового дослідження полягає в характеристиці макетування як мистецтва оформлення тексту і розкритті даного процесу з позиції мистецтвознавства. Фокус дослідження сконцентрований на макетуванні та його оформленні, що складає собою комплексний процес дій художників-дизайнерів, саме технічного спрямування. Макетування — це складний та творчий процес, що має враховувати ряд принципів, а саме: принцип структурного аналізу, об'єктивності, принцип всебічності й багатфакторності. Процес оформлення макета складається з трьох послідовних етапів: 1) організаційно-підготовчий етап; 2) редагування та узгодження тексту та кольорів і їх оформлення; 3) завершальний етап (технічне редагування).

Ключові слова: макетування, оформлення тексту, макетування видання, поліграфічне оформлення, формування макета.

Постановка проблеми. Макетування, як важлива складова цілісної композиції в оформленні тексту, виражається через систему необхідних форм та обумовлюється певним змістом композиції. Культурологічний аспект мистецтва макетування вимагає уточнення термінів, які використовуються в літературі, і потребує детальних досліджень в напрямку розуміння цілісності художньої композиції. Макетування є складним та досить цікавим процесом, що привертає увагу як художників, так і мистецтвознавців, в тому числі і дизайнерів, які готові день і ніч працювати над створенням повноцінного довершеного проекту, що виражається в текстовому форматі. Варто зазначити, що галузь макетування та верстання належить фахівцям комп'ютерних спеціальностей, які можуть в повній мірі орієнтуватись у видавничих програмах та спокійно вирішувати питання наповнення видання.

Актуальність дослідження полягає у розкритті специфіки макетування при оформленні тексту та присутнього в ньому образотворчого мистецтва як складової частини тексту.

Зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Стаття підготовлена з урахуванням актуальної наукової проблематики та направлена на розкриття функціональних особливостей та фундаментальних джерельних основ.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Теоретики дизайну та оформлення тексту є В. Даниленко, А. Тіц, Н. Мардасов, А. Флеров, В. Аронов, які в межах свої наукових розвідок неодноразово

зверталися до теми макетування [6; 12; 15]. Макетуванню як дослідженню присвячено значні праці О. М. Борисенка, Р. С. Белзецького, А. І. Власюка, О. Макарова, К. І. Станіславської. Крім фундаментальних наукових досліджень, джерелом вивчення мистецтва макетування є спеціальні веб-сайти, відеопроекти та критичні статті, які допомагають художникам-дизайнерам краще працювати з текстом при формуванні текстового матеріалу. Однак в українському мистецтвознавстві досі немає ґрунтовного наукового дослідження, присвяченого макетуванню як феномену сучасного мистецтва.

Звичайно, зазначене також актуалізувало потребу в його всебічному теоретичному осмисленні й практичному аналізі. При цьому принципово необхідним є застосування іноземного досвіду науковців мистецтвознавців і практиків, саме художників, оскільки саме за кордоном художня складова, яка направлена на технічне редагування та оброблення тексту фахівцями, дуже добре розвивається і є формою художнього вираження, що вбирає в себе найкращі особливості культури та мистецтва загалом. Дослідження українських і зарубіжних мистецтвознавців і митців стосовно макетування доводять велику роль і значення цієї форми мистецтва у сучасному процесі. У численних перелічених і проаналізованих вище дослідженнях трактується, яке місце макетування займає у загальній системі сучасного мистецтва.

Новизна наукового дослідження полягає в характеристиці макетування як мистецтва оформлення тексту і розкритті даного процесу

з позиції мистецтвознавства, а відтак аналіз наукових матеріалів та доробків, які стосуються макетування тексту.

Методологічне або загальнонаукове значення авторських розробок. Фокус дослідження сконцентрований на макетуванні та його оформленні, що складає собою комплексний процес дій художників-дизайнерів, саме технічного спрямування. Всебічна оцінка матеріалів дає можливість нового погляду на численні мистецькі особливості, який спонукає до нових дослідницьких результатів в області оформлення та редагування тексту з позиції мистецтвознавства.

Виклад основного матеріалу. Макет (франц. maquette) — модель будь-чого, часто відтворена в зменшеному вигляді; в архітектурі — об'ємно-просторове зображення реальної або проекрованої споруди, архітектурного комплексу, ансамблю, виконане в зменшеному масштабі; у друкарстві — модель майбутнього оформлення тексту, що визначає його подальше функціональне наповнення та стиль.

Підготовка публікацій до видання — складний і тривалий процес. Він складається з довгого ланцюга взаємозалежних етапів. При реалізації об'ємних складних видавничих проектів кожний етап виконує професіонал вузької спеціалізації: редактор, коректор, художник, складач, друкар [3, с. 68]. Макетування є одним із ключових процесів підготовки макета, також складається з ряду взаємозалежних етапів [3, с. 69] (схема 1).

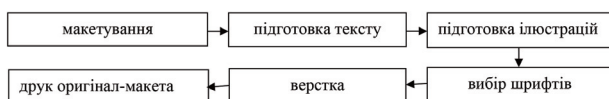

Схема 1. Процес підготовки макета (Сформовано автором за джерелом [3])

Макет та його створення передбачає підбір матеріалів та інструментів, що за всіма характеристиками є якісними, і поряд із навиками фахівців і досвідом, є важливою запорукою створення якісного макета друкованої продукції та її оздоблення.

Метод наукового дослідження, що передбачає аналіз виробів, явищ, понять, є головною складовою художнього конструювання. За допомогою такого різнобічного погляду та аналізу дизайнер-художник може спроектувати початкове бачення і загальне розуміння побудови майбутнього оформлення, а також всі етапи підготовки виробу до виробництва і навіть після його випуску [4]. Відсутність обґрунтованого художньо-конструкторського аналізу виробу під час проектування може призвести до його морального старіння та неповноцінності ще до початку випуску [9, с. 49].

Основними завданнями композиційної побудови є створення гармонійного, художньо-виразного образу і забезпечення цілісності та єдності загального рішення. Неможливо створювати власні об'ємно-просторові композиції в макеті, не знаючи основних композиційних закономірностей.

Одним із найважливіших компонентів дизайнерської діяльності є макетування, а макет став невід'ємною складовою дизайнерського проекту. Ма-

кетування як метод, який передбачає конструювання параметрів естетико-технічного напрямку і побутових предметів, різних приладів, машин, з'явилося саме з появою дизайну в XX столітті. Як суто інженерну та технічну необхідність людство почало використовувати макети набагато раніше [8, с. 130].

Мистецтво книги включає лише художнє конструювання, ілюстрування та поліграфічне виконання. Якщо взяти до уваги видавничу культуру, для якої важливий якісний результат «перетворення» рукопису в книгу, пов'язаний з виконанням естетичного спрямування, а саме художнього та поліграфічного, і поняття «мистецтво книги» стає значно глибшим, перетинаючись з самою культурою видання, в тому числі видавничою та авторською. Отже, культура видання залежить від умінь сьогоденних фахівців визначити її змістовність та певною мірою матеріальність [2, с. 158].

Львівський мистецтвознавець О. Голубець у монографії «Мистецтво XX століття: український шлях» [5] здійснює ретроспективний аналіз авангардного мистецтва в українській культурі, що заклало основи прагнення до вираження художнього образу в просторі і ознаменувало формування підвалин до практик зі створення макета.

Зрештою, у рамках даного дослідження слід згадати спеціальну енциклопедичну літературу, яка містить стислу, проте досить концентровану й докладну інформацію про об'єкт дослідження. Зокрема, автори такого видання, як «Образотворче мистецтво: енциклопедичний ілюстрований словник-довідник» [13], здійснили компаративний аналіз визначень, пов'язаних з мистецтвом макетування, а також відповідних оцінок і точок зору фахівців, які спеціалізуються на вказаній проблематиці. Таким чином, аналіз термінології ставав більш повним і комплексним.

Для макетування як мистецтва оформлення тексту потрібно враховувати ряд принципів, виділимо їх в групи, а саме: 1) принцип структурного аналізу; 2) принцип об'єктивності. Таким чином, із системності закономірно випливає принцип структурного аналізу. Цей принцип, зокрема, передбачає, що саме системність об'єктивного світу із загальністю і множинністю відносин, зв'язків предметів та явищ матеріальної й естетичної сфери дизайну, їхньою складністю, органічністю і суперечливим характером відносин забезпечує всебічність пізнання досліджуваного процесу.

Принцип об'єктивності передбачає забезпечення неупередженості у ході аналізу наукових праць із досліджуваної проблематики. Цей принцип в науці, зокрема, полягає в отриманні об'єктивно істинних знань про процеси минулого й сучасності. Вказане передбачає, по-перше, відбір наукових розвідок, які справді відображають тему, що досліджується, а, по-друге, розгляд вказаних робіт, виходячи із того, яким є їхній внесок у вивчення теми відповідно до актуальності, новизни й об'єктивності проведеного їх авторами дослідницького пошуку.

Принцип всебічності й багатофакторності вимагає від дослідника критичного аналізу всієї сукупності робіт з обраної теми, а також урахування

численних впливів на дизайн при макетуванні у минулому й на сьогоднішній день. Крім того, бажаним є прогнозування динаміки розвитку макетування у майбутньому.

Через активне і водночас комплексне задіяння матеріалу, силуету й кольору відбувається ефективно за змістом і формою передання образів, що створюються, і символіки, яка транслюється через ці образи. Фактично через макет автор передає по можливості не окрему думку, а цілу подію [1].

Досягнення художником (конструктором, дизайнером) результату взаємодії образотворчого змісту та культури виконання є умовою культури книги, яка відображає досягнення у сучасному книговиданні та забезпечує найвищу духовну й естетичну якість видання. Це мистецтво книги. За визначенням науковця, воно об'єднує усі стадії сучасного книготворення, це можна розглядати як міст, який з'єднує зміст книги з поліграфічною технікою, а далі — з людиною, яка буде читати [2, с. 158].

Макет та його створення передбачають початок роботи з ескізу, що приблизно відбиває остаточний вид документа. Зміни можна вносити на будь-якій стадії цього складного процесу, і так можливо коригувати всі дії самостійно при створенні макета [3, с. 69]. Комп'ютерна техніка на даний час забезпечує значну кількість варіантів макетування, верстання та поліграфічного оформлення будь-якого видавничого продукту. До того ж процес виготовлення макета поступово перетворюється в електронний. Власне на етапі підготовки видання потрібно врахувати ті особливості створення макета, які в подальшому впливатимуть на його технологічне виконання, а отже, необхідно заздалегідь чітко уявити кінцевий результат електронної творчості [2, с. 159].

Серед численних програмних продуктів для верстання та макетування можна відзначити такі: QuarkXPress, AdobePageMaker, AdobeInDesign, але вибір їх залежить від встановленого завдання фахівцем, який працює над підготовкою макета. Особливості даних видавничих систем досить схожі між собою, тому що розроблялись і мають на меті підготовку різних макетів книг, газет та журналів, і тому робота в них по оформленню тексту та його подачі і систематизації є досить зручною та цілісною [10, с. 58]. На даний час до всіх видавничих систем висувають вимоги досить високого рівня, тому працювати в цих системах можливо за декількома напрямками, як-то оброблення тексту, додання графічних об'єктів та певний розподіл кольорової гами.

Процес оформлення макета складається з трьох послідовних етапів:

1. Організаційно-підготовчий етап: на даному етапі виникає та розвивається задум оформлення, що в подальшому переходить в проект оформлення і, відповідно, модель оформлення в макет. Цей макет передбачає детальну підготовку макета і проект, як має виглядати майбутній макет текстового видання. Завдання художнього та технічного редакторів — визначити й подати матеріал таким чином, щоб текст мав як графічні характеристики, так і певну взаємодію, ієрархічну структуру і відображення.

2. Редагування та узгодження тексту та кольо-

рів і їх оформлення: обкладинок, суперобкладинок, палітурок, форзаців, внутрішнього оформлення, зображень: робота над ескізами або пошук та добір зображень; робота з оригіналами, їх компоновання і приведення у єдиний зображальний ряд. Це — етап художнього редагування. На другому етапі редагування важливим є, щоб зображення, які були підібрані та існуючі, гармонійно «вжились» з текстовою частиною та доповнювались зовнішнім оформленням (обкладинкою, палітуркою). Саме тому даний етап є складовою частиною для логічної подачі графічно-зображувального ряду і має включати в себе певну єдність, що сприйматиметься читачем цілісно і неповторно.

3. Завершальний етап (технічне редагування): набір та верстка, функціональна підготовка матеріалу, що зазнав верстки для передання в поліграфічне видавництво з подальшим друком. До редакції поступає рукопис у вигляді сукупності текстів та зображень. На завершальному етапі макетування відбувається остаточне розташування текстових та зображальних матеріалів, перевіряється їх відповідність до регламентованих стандартів та норм, і після даного етапу макет передається в поліграфію для перетворення на повноцінне друковане видання як витвір мистецтва.

Важливою та в певній мірі обов'язковою умовою для художника-дизайнера, який працює над створенням макета, є поетапні друки матеріалу електронного документа, що дозволить мінімізувати ризики при друці макета і не узгодження технічних моментів, і тому дана робота необхідна для об'єктивного враження від протисторового об'єкта, який буде носієм естетичної культури видання [7]. На даний час в підготовці видань, саме додрукарській, працює незначна частина фахівців (дизайнерів-художників), і даний процес макетування в більшій мірі стає функціональним і належить до компетенції фахівців комп'ютерного спрямування (технічних редакторів), які мають ряд інструментів для виконання і по структурі вирішують питання архітектоніки видання. Цей фактор значно знижує якість продукції поліграфічного характеру та впливає досить негативно на естетику видання, і тому значна частка матеріалів, які вийшли з друку, не мають значного попиту в книжкових магазинах, тому що проектувались не художниками.

Створення книги має передбачати прагнення оформити текст таким чином, щоб створити ідеальне та естетичне видання, яке буде в повній мірі відображати зміст та особливості мистецтва. Враховуючи позиції науковців, при макетуванні акцент робиться на програмному забезпеченні та баченні дизайнера-художника при підготовці макета. Важливо погодитися з науковою позицією, що «книжкова графіка є важливим інструментом державної політики в галузі культури, ставить за мету піднести роль культури і освіти в державотворчих процесах, формуванні структури громадянського суспільства, єдиного духовного простору» [11, с. 43]. Таким чином, макетування можна розглядати як сучасне мистецтво (contemporary art), з якого впливає тісна взаємодія мистецтва і людської спільноти, де основним процесом творчості виступає взаємодія дизайнера і людини-глядача, яка, відповідно, буде переглядати і насолоджуватися готовим

матеріалом, який сформований в творчому процесі. Макетування тексту, як важлива частина, представлення тексту і його оформлення, що є однією з форм впливу мистецтва на суспільство.

Водночас мистецтво макетування, що сформувалося у загальних рисах саме у рамках цінностей, знайшло своє застосування в культурну епоху. Причинами цього є те, що кожен компонент певної частини макета поодиноці не є мистецьким твором, проте всі елементи та оформлення тексту в сукупності набувають естетичних ознак твору мистецтва.

Висновки. Макетування — це складний творчий процес, що має враховувати ряд принципів, а саме: принцип структурного аналізу, об'єктивності, принцип всебічності й багатофакторності. Результат досягнення фахівцем, який займається оформленням тексту, має враховувати певну функціональну взаємодію образотворчого змісту та культури, яка відображає досягнення у сучасному книговидавничому та забезпечує найвищу духовну й естетичну якість видання. Комп'ютерні технології на часі дають можливість повного забезпечення та необмежену кількість варіантів макетування, верстання та оформлення поліграфічного характеру видавничого продукту таким чином, що отримуємо витвір мистецтва із своїми особливостями та неповторним дизайном. Процес оформлення макета складається з трьох послідов-

них етапів: 1) організаційно-підготовчий етап; 2) редагування та узгодження тексту та кольорів і їх оформлення; 3) завершальний етап (технічне редагування). Отже, можемо сказати, що мистецтво виходить поза межі стандартних догм, створених людством, і воно несе в собі освітній характер, тобто відповідає вимогам свого часу. Ці вимоги звичай утворюються людською адаптаційною свідомістю відповідно до змін у навколишньому світі, і зміни в мистецтві макетування мають враховувати ці зміни [14, с. 57–58]. Перспективою використання результатів дослідження є включення запропонованих рекомендацій до процесу навчання як дизайнерів, так і редакторів.

Перспективи використання результатів дослідження. Порушені у статті проблеми можуть бути основою для низки досліджень, пов'язаних із необхідністю деталізації наукових досліджень й конкретизації шляхів розвитку в мистецтві напрямку художнього оформлення тексту як складової частини якісного макетування. Перспективою використання результатів дослідження є включення запропонованих принципів до процесу навчання дизайнерів і редакторів, які займаються оформленням тексту і формуванням макета, в якому особлива увага має бути приділена процесу оформлення макета, що включає послідовні етапи, які потрібно брати за основу.

Література

1. Авангард Йогансена (На основі книги Майка Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швейцарію») / упоряд. Д. Горбачов. Львів: Видавничий дім «Наутітус», 2007. 200 с. 150 іл.
2. Борисенко О. М. Макетування і верстання за допомогою настільних видавничих систем: переваги та недоліки. Поліграфія і видавничча справа: наук.-техн. зб. № 39 / М-во освіти і науки України, Українська акад. друкарства. Л.: Українська академія друкарства, 2002. С. 158–166.
3. Власюк А. І. Белзецький Р. С. Основи редагування, коректури та верстки технічних текстів: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2015. 96 с.
4. Волкотруб І. Т. Основи художественного конструирования. К.: Вища школа, 1988. 191 с.
5. Голуб О. Теорія відносності сучасного мистецтва / Олена Голуб // Образотворче мистецтво. 2010/2011. № 4/1. С. 16–17.
6. Даниленко В. Дизайн: підручник. Харків: ХДАДМ, 2003. С. 279
7. Дизайн рекламного буклету: методичні рекомендації / упоряд. М. О. Пічкур. Умань: [б. в.], 2016. 66 с.
8. Луговський О. Ф. Архітектурні витoki в практиці макетування / О. Луговський // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архитектура. 2011. № 2. С. 129–132.
9. Макарова О. Макетування як провідний засіб пізнання форм світу та створення їхніх моделей / О. Макарова // Вісник Львівської національної академії мистецтв. 2012. Вип. 23. С. 48–56.
10. Нестеренко П. Сучасні вектори мистецтва книжкової графіки на прикладі творчої акції «Мистецтво молодих. Сучасні проблеми художньої освіти в Україні: зб. наук. праць / Ін-т проб лем сучас. мис тец. НАМ України; редкол. : В. Д. Сидоренко (голова), А. О. Пучков, Л. А. Дрофань та ін. К.: ІПСМ НАМ України, 2016. Вип. 11: Молоде мистецтво України: Сучасні вектори розвитку художньої освіти в умовах формування нової культурної реальності в суспільстві. С. 56–60.
11. Нестеренко П. Книжкова графіка в освітньому процесі мистецьких вишів / П. Нестеренко // Українська академія мистецтва. 2016. Вип. 25. С. 43–52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uam_2016_25_7
12. Основы архитектурной композиции и проектирования / А. А. Тиц и др.; под. общей редакцией А. А. Тица. К.: «Вища школа», 1976. С. 61
13. Станіславська К. І. Інсталяція як візуально-видовищна форма сучасного образотворчого мистецтва / К. І. Станіславська // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: збірн. наук. праць. 2010. № 6 (24). С. 228–236.
14. Тарчевська К. Микола Стороженко: Україна досі є могутнім джерелом «постачання» наших митців в інші культури / Катерина Тарчевська // FINE ART: ТОВ «Музей сучасного образотворчого мистецтва України». К.: Ювелір-прес, Досконалий друк. № 3. 2008. С. 55–59.
15. Тиц А. Загадки древнерусского чертежа / А. А. Тиц. М.,: Стройиздат, 1978. С. 14.

References

1. Avangard Jogansena (Na osnovi knygy Majka Jogansena «Podorozh uchenogo doktora Leonardo i jogo majbutnoyi koxanky prekrasnoyi Alchesty u Slobozhansku Shvajczariyu») / uporyad. D. Gorbachov. Lviv: Vydavnychjy dim «Nautilus», 2007. 200 s. 150 il.
2. Borysenko O. M. Maketuvannya i verstannya za dopomogoyu nastilnyx vydavnychyx system: perevagy ta nedoliky. Poligrafiya i vydavnycha sprava: nauk.-texn. zb. # 39 / M-vo osvity i nauky Ukrainy, Ukrainyska akad. drukarstva. L.: Ukrainyska akademiya drukarstva, 2002. S. 158–166.
3. Vlasjuk A. I. Belzeczkyj R. S. Osnovy redaguvannya, korektury ta verstky texnichnyx tekstiv: navchalnyj posibnyk. Vinnyca: VNTU, 2015. 96 s.
4. Volkotrub Y. T. Osnovy xudozhestvennogo konstruyrovannya. K.: Vyshha shkola, 1988. 191 s.
5. Golub O. Teoriya vidnosnosti suchasnogo mystecztva / Olena Golub // Obrazotvorche mystecztvo. 2010/2011. # 4/1. S. 16–17.
6. Danylenko V. Dizajn: pidruchnyk. Xarkiv: XDADM, 2003. S. 279
7. Dizajn reklamnogo bukletu: metodychni rekomendaciyi / uporyad. M. O. Pichkur. Uman: [b. v.], 2016. 66 s.
8. Lugovskij O. F. Arxitekturni vytoky v praktyci maketuvannya / O. Lugovskij // Visnyk Xarkivskoyi derzhavnoyi akademiyi dizajnu i mystecztv. Mystecztvoznavstvo. Arxytektura. 2011. # 2. S. 129–132.
9. Makarova O. Maketuvannya yak providnyj zasib piznannya form svitu ta stvorennya yixnix modelej / O. Makarova // Visnyk Lvivskoyi nacionalnoyi akademiyi mystecztv. 2012. Vyp. 23. S. 48–56.
10. Nesterenko P. Suchasni vektory mystecztva knyzhkovoyi grafiky na prykladi tvorchoyi akcii «Mystecztvo molodyx. Suchasni problemy xudozhnoyi osvity v Ukraini: zb. nauk. pracj / In-t prob lem suchas. mys tecz. NAM Ukrainy; redkol. : V. D. Sydorenko (golova), A. O. Puchkov, L. A. Drofan ta in. K.: IPSM NAM Ukrainy, 2016. Vyp. 11: Molode mystecztvo Ukrainy: Suchasni vektory rozvytku xudozhnoyi osvity v umovax formuvannya novoyi kulturnoyi realnosti v suspilstvi. S. 56–60.
11. Nesterenko P. Knyzhkova grafika v osvitnomu procesi mysteczkyyx vyshiv / P. Nesterenko // Ukrainyska akademiya mystecztva. 2016. Vyp. 25. S. 43–52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uam_2016_25_7
12. Osnovy arxytekturnoj kompozycyy y proektyrovannya / A. A. Tycz y dr.; pod. obshhej redakcyey A. A. Tyca. K.: «Vyshha shkola», 1976. S. 61
13. Stanislavska K. I. Instalyaciya yak vizualno-vydovyshhna forma suchasnogo obrazotvorchogo mystecztva / K. I. Stanislavska // Aktualni problemy istoriyi, teoriiy ta praktyky xudozhnoyi kulturny: zbirn. nauk. pracj. 2010. # 6 (24). S. 228–236.
14. Tarchevska K. Mykola Storozhenko: Ukrainyina dosi ye mogutnim dzherelom «postachannya» nashyx myt-civ v inshi kulturny / Kateryna Tarchevska // FINE ART: TOV «Muzej suchasnogo obrazotvorchogo mystecztva Ukrainy». K.: Yuvelir-pres, Doskonalyj druk. # 3. 2008. S. 55–59.
15. Tycz A. Zagadky drevnerusckogo chertezha / A. A. Tycz. M.,: Strojzdat, 1978. S. 14.

Шалинский И. П.

Макетирование как искусство оформления текста: функциональные особенности

Макетирование, как важная составляющая целостной композиции в оформлении текста, выражается через систему необходимых форм и обуславливается определенным содержанием композиции. Новизна научного исследования заключается в характеристике макетирования как искусства оформления текста и раскрытии данного процесса с позиции искусствоведения. Фокус исследования сконцентрирован на макетировании и его оформлении, представляет собой комплексный процесс действий художников-дизайнеров, именно технического направления. Макетирование, как сложный и творческий процесс, должен учитывать ряд принципов, а именно: принцип структурного анализа, объективности, принцип всесторонности и многофакторности. Процесс оформления макета состоит из трех последовательных этапов: 1) организационно подготовительный этап; 2) изменения и согласования текста и цветов и их оформления; 3) завершающий этап (техническое редактирование).

Ключевые слова: макетирование, оформление текста, макетирование издания, полиграфическое оформление, формирование макета.

Shalinsky I.

Layout as an art of text design: functional features

In the article it is noted that the layout, as an important component of the integral composition in text design, is expressed through a system of necessary forms and conditioned by a certain content of the composition. It is pointed out that the culturological aspect of the layout art requires clarification of the terms used in the literature, and requires detailed research in the direction of understanding the integrity of the artistic composition. The topicality of the study stipulated the disclosure of the layout specificity in the text design and the visual art present in it as an integral part of the text. The article has been elaborated taking into account the actual scientific issues and aims at disclosing the functional features and fundamental sources. The scientific novelty of the research consists in the characterization of the layout as the art of text design and revealing this process from the point of view of art criticism, and hence the analysis of scientific materials and proceedings related to the text layout. The research focuses on the layout and its design, which is a complex process of the actions of designer artists, in particular of the technical direction. A comprehensive

evaluation of the materials provides an opportunity to take a fresh look at the numerous artistic features leading to new research results in the field of text design and editing from the point of view of art criticism. Layout is a complex and creative process, which should take into account a number of principles, namely: the principle of structural analysis, the principle of objectivity, the principle of comprehensiveness and multifactority. The result of the achievement of a specialist who is engaged in text design must take into consideration a certain functional interaction of the figurative content and culture, which reflects the achievements in contemporary book publishing and provides the highest spiritual and aesthetic quality of the publication. Modern computer technology provides an unlimited number of options for the layout, page makeup and printing of the publishing design of any product. The layout design process consists of three successive stages: 1) organizational and preparatory stage; 2) editing and matching of text and colors and their design; 3) final stage (technical editing). The prospect of using the research findings is the inclusion of the proposed principles in the process of training designers and editors who are engaged in text processing and layout design, which should pay particular attention to the layout design process, including successive steps to be taken as the basis.

Keywords: layout, text design, publication layout, polygraphic design, layout formation.

Стаття надійшла до редакції 22.08.2019